

Kategorija: 2.4.4.5.5. Kiti su hipoteka susiję klausimai;3.4.3.11. Kiti su bankroto procesu susiję klausimai;

Civilinė byla Nr. 2-41-553/2022

Teismo proceso Nr. 2-57-3-00505-2019-9

Procesinio sprendimo kategorijos:

2.4.4.5.5; 3.4.3.11.

(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. sausio 13 d.

Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja Aldona Tilindienė,

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjusi civilinę bylą pagal likviduojamos uždarnosios akcinės bendrovės „Hidrostatyba“ nemokumo administratorės uždarnosios akcinės bendrovės „Baklis“ atskirąjį skundą dėl Klaipėdos apygardos 2021 m. lapkričio 9 d. nutarties, kuria atmetas prašymas **dėl priverstinio įkeitimo išregistravimo likviduojamos uždarnosios akcinės bendrovės „Hidrostatyba“ nemokumo (bankroto) byloje**, suinteresuotas asmuo – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Klaipėdos skyrius,

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. rugpjūčio 25 d. nutartimi uždarajai akcinei bendrovei (toliau – UAB) „Hidrostatyba“ iškelta nemokumo (bankroto) byla, bendrovės nemokumo administratore paskirta UAB „Baklis“. Klaipėdos apygardos teismo 2021 m. balandžio 21 d. nutartimi bendrovė pripažinta bankrutavusia ir likviduojama dėl bankroto.

2. Likviduojamos uždarnosios akcinės bendrovės (toliau – LUAB) „Hidrostatyba“ nemokumo administratorė kreipėsi į teismą, prašydama išregistruoti priverstinį įkeitimą (priverstinio įkeitimo identifikavimo kodas 20620190149756) parduotam bendrovės turtui, t. y. baigti priverstinį įkeitimą 2021 m. rugsėjo 9 d. Sutarties priede Nr. 1 ir 2021 m. rugsėjo 9 d. Sutarties Nr. 2 priedo Nr. 1 187 punkte nurodytam turtui. Nemokumo administratorė nurodė, kad bendrovė, atstovaujama UAB „Baklis“, 2021 m. rugsėjo 9 d. turto pirkimo – pardavimo sutartimis pardavė LUAB „Hidrostatyba“ nuosavybės teise priklausantį turtą. Remdamasi Sutartimis, LUAB „Hidrostatyba“ 2021 m. spalio 4 d. turto nuosavybės perdavimo ir priėmimo aktais perdavė LUAB „Hidrostatyba“ nuosavybės teise priklausantį turtą. Nurodytas bendrovės turtas yra įkeistas Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Klaipėdos skyriui (toliau – VSDFV Klaipėdos skyrius) (priverstinės hipotekos identifikavimo kodas 20620190149756). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) 98 straipsnio 5 dalimi, nemokumo administratorius perduoda notarui ar teismui (kai nustatyta priverstinė hipoteka) duomenis apie hipotekos (įkeitimo) pabaigą.

II. Pirmosios instancijos teismo nutarties esmė

3. Klaipėdos apygardos teismas 2021 m. lapkričio 9 d. nutartimi prašymą dėl priverstinio įkeitimo išregistravimo atmetė.

4. Teismas, vadovaudamasis JANĮ 98 straipsnio 5 dalies bei Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 566 straipsnio 1 – 2 dalių nuostatomis, nurodė, kad teismas gali pakeisti priverstinį įkeitimą ar priimti nutartį dėl priverstinio įkeitimo pabaigos tik tuo atveju, jeigu priverstinis įkeitimas nustatytas teismo sprendimu. Atsižvelgęs į tai, kad šiuo atveju priverstinis įkeitimas nustatytas ne teismo, o VSDFV Klaipėdos skyriaus sprendimu, teismas nurodė negalintis priimti nutarties dėl priverstinio įkeitimo pabaigos.

I. Atskirojo skundo ir atsiliepimo į jį argumentai

5. Nemokumo administratorė UAB „Baklis“ atskirajame skunde prašo panaikinti Klaipėdos apygardos teismo 2021 m. lapkričio 9 d. nutartį ir klausimą išspręsti iš esmės – panaikinti priverstinį įkeitimą (priverstinio įkeitimo identifikavimo kodas 20620190149756) parduotam bendrovės turtui, t. y. baigti priverstinį įkeitimą 2021 m. rugsėjo 9 d. Sutarties priede Nr. 1 ir 2021 m. rugsėjo 9 d. Sutarties Nr. 2 priedo Nr. 1 187 punkte nurodytam turtui. Atskirasis skundas grindžiamas šiais argumentais:

7.1. JANĮ 98 straipsnio 5 dalyje yra įtvirtinta speciali teisės norma, kurioje reglamentuota, kad pardavus įmonės įkeistą turtą, nemokumo administratorius perduoda notarui ar teismui (kai nustatyta priverstinė hipoteka) duomenis apie hipotekos (įkeitimo) pabaigą. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis bendrųjų ir specialiųjų teisės normų konkurencijos taisykle, nemokumo proceso metu realizavus įkeistą turtą, nemokumo administratorius kreipiasi į teismą su prašymu panaikinti priverstinį įkeitimą JANI 98 straipsnio 5 dalies pagrindu. Atitinkamai, priešingai nei nurodyta skundžiamoje nutartyje, JANĮ 98 straipsnio 5 dalyje nemokumo administratoriui numatyta pareiga perduoti teismui

priverstinės hipotekos atveju duomenis apie hipotekos (įkeitimo) pabaigą reiškia ne tik tai, jog administratorius pateikia informaciją teismui apie priverstinę hipoteką (įkeitimą), bet ir tai, kad būtent teismas, gavęs administratoriaus prašymą dėl priverstinės hipotekos (įkeitimo) panaikinimo, pastarąjį išsprendžia.

7.2. Nurodytos pozicijos laikosi ir bylas dėl priverstinio įkeitimo / hipotekos panaikinimo nagrinėjantys teismai (Kauno apygardos teismo 2020 m. lapkričio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2S-1871-254/2020; Vilniaus apygardos teismo 2018 m. balandžio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2S-1455-450/2018; Ukmergės rajono apylinkės teismo 2017 m. spalio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2YT-2453-981/2017).

7.3. Pirmosios instancijos teismas, skundžiamoje nutartyje išaiškindamas, kad apeliante dėl priverstinio įkeitimo panaikinimo neva turi kreiptis į VSDFV Klaipėdos skyrių, nes JANI 98 straipsnio 5 dalis numato tik pareigą nemokumo administratoriui perduoti duomenis teismui apie priverstinės hipotekos (įkeitimo) pabaigą, tačiau neva nenumato teisės teismui panaikinti (išregistruoti) priverstinę hipoteką, nukrypo nuo vieningai formuojamos aktualios teismų praktikos ir pažeidė galiojančią teisinį reglamentavimą, tokiu būdu teismas priėmė nutartį, kuri turi būti panaikinta, o klausimas dėl priverstinio įkeitimo panaikinimo išspręstas iš esmės.

6. Atsiliepime į atskirąjį skundą suinteresuotas asmuo VSDFV Klaipėdos skyrius prašė atskirąjį skundą atmesti. Atsiliepimas grindžiamas šiais argumentais:

6.1. Priverstinė hipoteka įregistruota VSDFV Klaipėdos skyriaus sprendimu, o ne notaro patvirtinta hipotekos sutartimi, tad remiantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.176 straipsnio, 4.179 straipsnio 7 dalies nuostatose įtvirtintu teisiniu reglamentavimu, nagrinėjama atveju, sprendžiant dėl priverstinės hipotekos, kuria buvo įkeistas bankrutavusios įmonės turtas, išregistravimo taikytinas JANI 98 straipsnio 5 dalyje nurodytas reglamentavimas, pagal kurį dėl priverstinės hipotekos panaikinimo nemokumo administratorius turi kreiptis būtent į bankrutavusios įmonės bankroto bylą nagrinėjančią teisimą, o ne į notarą. Nemokumo administratorės prašymas dėl priverstinės hipotekos pabaigos yra tiesiogiai susijęs su bankrutavusios įmonės turtu ir bankrutavusios įmonės kreditorių teisėmis bei interesais, todėl jis turi būti nagrinėjamas akumuliacinio bankroto byloje principu (JANI 29 straipsnio 1 dalis).

6.2. LUAB „Hidrostatyba“ nemokumo administratorė pagrįstai kreipėsi dėl priverstinio įkeitimo / hipotekos panaikinimo į bankroto bylą nagrinėjančią teisimą, tačiau administratorė, teikdama prašymą dėl priverstinio įkeitimo išregistravimo, nepateikė teismui išsamios informacijos, susijusios su priverstinio įkeitimo objektais. VSDFV Klaipėdos skyriaus 2019 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. VIA_SP2E-426 buvo įkeistos UAB „Hidrostatyba“ registruotos 53 transporto priemonės, iš jų: pagal UAB „Baklis“ 2021 m. sausio 6 d. ir 2021 m. sausio 12 d. pretenzijas buvo priimti sprendimai, išbraukiant iš sąrašo 6 transporto priemonės, pagal 2021 m. rugsėjo 9 d. turto pirkimo – pardavimo sutartį Nr. 21/09/09-02 parduota 1 transporto priemonė, pagal 2021 m. rugsėjo 9 d. turto pirkimo – pardavimo sutartį Nr. 21/09/09-03 parduotos 44 transporto priemonės. Dėl likusių dviejų transporto priemonių UAB „Baklis“ 2021 m. lapkričio 25 d. elektroniniu paštu informavo suinteresuotą asmenį, kad transporto priemonė Ford Transit, valstybinis Nr. (duomenys neskelbtini) identifikavimo kodas (duomenys neskelbtini) ir Ford Transit FT 260, valstybinis Nr. (duomenys neskelbtini) identifikavimo kodas (duomenys neskelbtini), buvo nurašytos LUAB „Hidrostatyba“ (duomenys neskelbtini) I. D. 2019 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 61 „Dėl pagrindinių priemonių nurašymo“. Minėtos transporto priemonės, remiantis valstybės įmonės (toliau – VI) „Regitra“ 2021 m. lapkričio 26 d. duomenimis, yra registruotos LUAB „Hidrostatyba“ vardu, jų dalyvavimas viešajame eisme draudžiamas.

6.3. VSDFV Klaipėdos skyriui, kaip įkaito turėtoji, lėšos už parduotą įkeistą turtą nėra pervestos, t. y. kreditorinis reikalavimas, remiantis Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro 2021 m. lapkričio 25 d. duomenimis, nėra patenkintas.

7. 2022 m. sausio 12 d. apeliante UAB „Baklis“ pateikė į bylą papildomus rašytinius paaiškinimus, kuriuose nurodė, kad:

7.1. Sutinka su VSDFV Klaipėdos skyriaus nurodytomis aplinkybėmis, kad nemokumo administratorės 2021 m. lapkričio 8 d. prašyme dėl priverstinės hipotekos išregistravimo nebuvo nurodyta, kad transporto priemonės, nurodytos Sutarties priede Nr. 1, pažymėtos eilės numeriais 1, 18, 19, 21, 37-39, 47, 50-53, 55-58, 61-65, nėra įkeistos VSDFV Klaipėdos skyriui. Tačiau ši aplinkybė nesudaro pagrindo nenaikinti priverstinio išieškojimo parduotam turtui, kadangi prašoma panaikinti įkeitimą parduotam turtui, kuris įkeistas būtent VSDFV Klaipėdos skyriui.

7.2. JANI nenumatyta, kad hipoteka bankroto procese baigiasi tik atsiskaičius su hipotekos kreditoriumi. Kita vertus, 2021 m. gruodžio 16 d. vykusiame LUAB „Hidrostatyba“ kreditorių komiteto posėdyje nuspręsta iš VSDFV Klaipėdos skyriui įkeisto parduoto turto jos kreditoriniam reikalavimui dengti skirti 59 425,68 Eur, kuriuos 2021 m. gruodžio 31 d. BUAB „Hidrostatyba“ pervedė VSDFV Klaipėdos skyriui.

I. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos bylos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

8. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 320 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro apeliacinio skundo faktinis ir teisinis pagrindas bei absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų patikrinimas. Apeliacinės instancijos teismas nagrinėja bylą neperžengdamas apeliaciniame skunde nustatytų ribų, išskyrus kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai (CPK 320 straipsnio 2 dalis). Apeliacinės instancijos teismas ex officio (savo iniciatyva) patikrina, ar nėra CPK 329 straipsnyje nurodytų absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų. Atskiriesiems skundams nagrinėti taikomos tos pačios taisyklės, išskyrus CPK XVI skyriaus II skirsnyje numatytas išimtis.

9. Apeliacijos dalyką sudaro pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria atsisakyta tenkinti prašymą dėl priverstinės hipotekos išregistravimo, teisėtumo ir pagrįstumo patikrinimas.

Dėl naujų įrodymų priėmimo

10. Suinteresuotas asmuo VSDFV Klaipėdos skyrius kartu su atsiliepimu į atskirąjį skundą pateikė naujus įrodymus – VSDFV Klaipėdos skyriaus direktoriaus pavaduotojo 2019 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. VIA_SP2E-426 „Dėl UAB „Hidrostatyba“ turto priverstinio įkeitimo“, VSDFV Klaipėdos skyriaus direktoriaus 2021 m. sausio 21 d. sprendimo Nr. VIA_SP2E-33 „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Klaipėdos skyriaus direktoriaus pavaduotojo 2019 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. VIA_SP2E-426 „Dėl UAB

„Hidrostatyba“ turto priverstinio įkeitimo“ panaikinimo“ ir VSDFV Klaipėdos skyriaus direktoriaus 2021 m. sausio 8 d. sprendimo Nr. VIA_SP2E-3 „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Klaipėdos skyriaus direktoriaus pavaduotojo 2019 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. VIA_SP2E-426 „Dėl UAB „Hidrostatyba“ turto priverstinio įkeitimo“ panaikinimo“ nuorašus, kuriais remdamasis, teikė argumentus dėl informacijos, susijusios su priverstinio įkeitimo objektais, kurią pateikė nemokumo administratorė pirmosios instancijos teismui, neišsamumo.

11. Nemokumo administratorė UAB „Baklis“ kartu su rašytiniais paaiškinimais Lietuvos apeliaciniam teismui pateikė naujus įrodymus – LUAB „Hidrostatyba“ 2021 m. gruodžio 16 d. komiteto posėdžio protokolo Nr. 2 ir mokėjimo pavedimo kopijas, kuriomis grindžia aplinkybes dėl atsiskaitymo su hipotekos kreditorių lėšomis, gautomis pardavus įkeistą turtą.

12. Apeliacinės instancijos teismas atsisako priimti naujus įrodymus, jei šie įrodymai galėjo būti pateikti bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, išskyrus atvejus, kai pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė juos priimti arba kai šių įrodymų pateikimo būtinybė iškilo vėliau (*CPK 314* straipsnis). Tai reiškia, kad naujų įrodymų priėmimas apeliacinės instancijos teisme yra išimtinė priemonė, o jos taikymo sąlygos apibrėžtos įstatyme. Apeliacinės instancijos teismas, atsižvelgdamas į nagrinėjamoje byloje vyraujančią viešąjį interesą, į tai, kad pateikiami nauji įrodymai nėra didelės apimties, susiję su nagrinėjamos bylos dalyku ir yra svarbūs sprendžiant priverstinės hipotekos, pritaikytos LUAB „Hidrostatyba“ turtui, išregistravimo klausimą, apeliants ir trečiojo asmens pateiktus naujus įrodymus priima ir vertina kartu su kitais byloje esančiais įrodymais.

Dėl skundžiamos nutarties pagrįstumo ir teisėtumo

13. Bylos duomenimis LUAB „Hidrostatyba“ nemokumo administratorė UAB „Baklis“, vadovaudamasi *JANĮ 98* straipsnio 5 dalimi, kreipėsi į teismą, prašydama išregistruoti priverstinę hipoteką prašyme nurodytam turtui, kuriam VSDFV Klaipėdos skyrius yra nustatęs priverstinę hipoteką. Teismas skundžiama nutartimi nemokumo administratorės prašymo netenkino, nustatęs, kad priverstinis įkeitimas bendrovės turtui nustatytas ne teismo sprendimu, o VSDFV Klaipėdos skyriaus sprendimu. Apeliants, nesutikdama su tokio teismo aiškinimu, pateikė atskirąjį skundą, teigdama, kad *JANĮ 98* straipsnio 5 dalyje nemokumo administratoriui numatyta pareiga perduoti teismui priverstinės hipotekos atveju duomenis apie hipotekos (įkeitimo) pabaigą reiškia ne tik tai, jog administratorius pateikia informaciją teismui apie priverstinę hipoteką (įkeitimą), bet ir tai, kad būtent teismas, gavęs administratoriaus prašymą dėl priverstinės hipotekos (įkeitimo) panaikinimo, pastarąjį išsprendžia.

14. *CK 4.176* straipsnyje numatyta, kad valstybės reikalavimams, atsirandantiems iš mokesčių ir valstybinio socialinio draudimo teisinių santykių, užtikrinti hipoteka nustatoma mokesčių administratoriaus ar Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos sprendimu. *CK 4.197* straipsnio 7 dalyje įtvirtinta, kad pasibaigusi hipoteka išregistruojama iš Hipotekos registro. Hipotekos kreditoriaus, skolininko arba turto savininko prašymas dėl hipotekos pabaigos pateikiamas notariui, o šis duomenis apie hipotekos pabaigą perduoda Hipotekos registru. Speciali teisės norma, reglamentuojanti priverstinės hipotekos pasibaigimą, įtvirtinta *JANĮ 98* straipsnio 5 dalyje, kurioje numatyta, kad nemokumo administratorius perduoda notariui ar teismui (kai nustatyta priverstinė hipoteka) duomenis apie hipotekos (įkeitimo) pabaigą.

15. Teismų praktikoje tais atvejais, kai tą patį santykį reguliuoja dvi teisės normos, kurių viena yra bendresnio pobūdžio, o kita – speciali, atsižvelgdama į teisėje galiojančią principą, kad prioritetą turi specialioji teisės norma (*lex specialis derogat legi generali*) (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 1998 m. gruodžio 21 d. nutartį civilinėje byloje Nr. *3KT-8/98*; 2008 m. spalio 21 d. nutartį civilinėje byloje Nr. *3K-3-492/2008*; 2019 m. birželio 3 d. nutarties civilinėje byloje Nr. *e3K-3-203-469/2019* 21 punktą). Taigi pagal bendrųjų ir specialiųjų teisės normų konkurencijos taisyklę, specialiosios teisės normos, skirtos konkrečiai santykių grupei reglamentuoti, taikomos prioritetiškai bendrųjų, taikomų platesniam santykių ratui, normų atžvilgiu.

16. Atsižvelgdamas į tai, kad LUAB „Hidrostatyba“ turtui priverstinė hipoteka įregistruota VSDFV Klaipėdos skyriaus sprendimu, o ne notaro patvirtinta hipotekos sutartimi bei remdamasis pirmiau nurodytu teisiniu reglamentavimu, apeliacinės instancijos teismas nurodo, kad nagrinėjamo atveju sprendžiant dėl priverstinės hipotekos, kuria buvo įkeistas bankrutavusios bendrovės turtas, išregistravimo taikytinas *JANĮ 98* straipsnio 5 dalyje nurodytas reglamentavimas, pagal kurį dėl priverstinės hipotekos panaikinimo nemokumo administratorius turi kreiptis būtent į bankrutavusios įmonės bankroto bylą nagrinėjančią teismą, o ne į notarą. Nemokumo administratoriaus prašymas dėl priverstinės hipotekos pabaigos yra tiesiogiai susijęs su bankrutavusios įmonės turtu ir bankrutavusios įmonės kreditorių teisėmis bei interesais, todėl jis turi būti nagrinėjamas akumuliacinio bankroto byloje principu (*JANĮ 29* straipsnio 1 dalis). Todėl pirmosios instancijos teismo išaiškinimas, kad priverstinį įkeitimą bendrovės turtui nustačius ne teismo sprendimu, o VSDFV Klaipėdos skyriaus sprendimu, teismas tokio prašymo neturi pagrindo tenkinti, prieštarauja aukščiau išdėstytiems įstatyminiam reglamentavimui.

17. Apeliacinės instancijos teismas taip pat konstatuoja, kad nagrinėjamo ginčo klausimui teisingai išspręsti svarbios yra VSDFV Klaipėdos skyriaus atsiliepime išdėstytos aplinkybės dėl informacijos, susijusios su priverstinio įkeitimo objektais išsamumo / neišsamumo, kurią pateikė nemokumo administratorė pirmosios instancijos teismui, bei aplinkybės dėl bendrovės atsiskaitymo / neatsiskaitymo su įkaito turėtoja, pardavus įkeistą turtą. Šiems savo teiginiams pagrįsti suinteresuotas asmuo pateikė papildomus įrodymus, kurie buvo priimti ir vertintini, sprendžiant klausimą dėl priverstinės hipotekos panaikinimo. Pirmosios instancijos teismas VSDFV Klaipėdos skyriaus atsiliepime išdėstytų aplinkybių nevertino (negalėjo vertinti, nes aptariamose aplinkybėse nurodytos tik apeliacinės instancijos teismui pateiktuose procesiniuose dokumentuose) ir su į bylą pateiktais įrodymais nesusipažino bei jų taip pat nevertino. Tokiu būdu teismas neišnagrinėjo visų byloje esančių įrodymų ir neišsiaiškino visų įrodinėjimo dalyką byloje sudarančių aplinkybių, t. y. esminių aplinkybių, kurios svarbios ginčo klausimui išspręsti.

18. *CPK 327* straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad apeliacinės instancijos teismas panaikina apskųstą teismo sprendimą (nutartį) ir perduoda bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, jeigu neatskleista bylos esmė ir pagal byloje pateiktus įrodymus bylos negalima išnagrinėti iš esmės apeliacinės instancijos teisme. Byla gali būti grąžinta iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui tik tada, kai šių pažeidimų negali ištaisyti apeliacinės instancijos teismas. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra konstatavęs, jog pagal *CPK 327* straipsnio 1 dalies 2 punktą apeliacinės instancijos teismas turi teisę perduoti bylą nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui, kai nustatomos šioje teisės normoje nustatytos jos taikymo sąlygos, būtent: kad bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme nebuvo atskleista jos esmė ir kad pagal byloje pateiktus įrodymus bylos negalima iš esmės išnagrinėti apeliacinės instancijos teisme. Bylos esmė suprantama kaip svarbiausios faktinės ir teisinės bylos aplinkybės. Sprendžiant, ar yra *CPK 327* straipsnio 1 dalies 2 punkto taikymo

sąlygos, turi būti atsižvelgiama į neištirtų aplinkybių apimtį ir pobūdį, įrodymų gavimo galimybes. Jeigu dėl tirtinų aplinkybių ir reikalaujantų įrodymų apimties ir pobūdžio būtų pagrindas padaryti išvadą, kad byla apeliacinės instancijos teisme turi būti nagrinėjama beveik visa apimtimi naujais aspektais, tai reikštų, jog būtų pagrindas konstatuoti bylos esmės neatskleidimą pirmosios instancijos teisme kaip pagrindą perduoti bylą nagrinėti iš naujo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. birželio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-320/2014 ir kt. bylos). Konstatuodamas, kad neatskleista bylos esmė, teismas turi nurodyti, kokie svarbiausi teisiniai ar faktiniai klausimai yra nagrinėjamos bylos esmė, ir motyvuoti, kad šių aplinkybių nustatymas negalimas apeliacinės instancijos teisme dėl to, kad reikia surinkti didelės apimties naujų įrodymų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. spalio 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-501-701/2015 ir kt. bylos). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad įstatymų leidėjas, įtvirtindamas civiliniame procese kooperacijos principą, nustatė teismui pareigą imtis visų būtinų priemonių, kad būtų visapusiškai išaiškintos bylos aplinkybės, kad byla būtų tinkamai išnagrinėta (CPK 8 straipsnis). Atskleisti bylos esmę bei priimti sprendimą dėl pareikštų konkrečių reikalavimų pagal konkrečias bylose nustatytas faktines aplinkybes yra pirmosios instancijos teismo pareiga.

19. Apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad pirmosios instancijos teismas, priimdamas ginčijamą nutartį, ne tik netinkamai taikė ir aiškino teisės normas, reglamentuojančias priverstinės hipotekos išregistravimą ir apeliants prašymo netenkino, tačiau ir neišnagrinėjo bylai reikšmingų aplinkybių, svarbių siekiant išspręsti ginčo klausimą, todėl tokiu būdu buvo neatskleista bylos esmė. Atsižvelgiant į šioje byloje neištirtų aplinkybių apimtį ir pobūdį, teismas sprendžia, kad šiuo atveju bylos išnagrinėjimas iš esmės apeliacinės instancijos teisme nėra galimas, todėl byla grąžinama pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo (CPK 337 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

20. Iš naujo vertindamas nemokumo administratorės UAB „Baklis“ prašymą, pirmosios instancijos teismas privalo iširti VSDFV Klaipėdos skyriaus atsiliepime bei nemokumo administratorės rašytiniuose paaiškinimuose nurodytas aplinkybes dėl informacijos, susijusios su priverstinio įkeitimo objektais, išsamumo / neišsamumo, taip pat dėl atsiskaitymo / neatsiskaitymo su įkaito turėtoja, pardavus įkeistą turtą. Nurodytoms aplinkybėms išnagrinėti teismas turėtų įvertinti suinteresuoto asmens bei nemokumo administratorės į bylą pateiktus naujus įrodymus, taip pat, esant poreikiui, kreiptis į apeliantę ir (ar) suinteresuotą asmenį dėl papildomų įrodymų, reikalingų nustatyti aplinkybėms dėl bendrovės turto, kuriam taikyta priverstinė hipoteka, apimties bei dėl lėšų už parduotą įkeistą turtą pervedimo įkaito turėtojui VSDFV Klaipėdos skyriui, pateikimo / gavimo.

Lietuvos apeliacinio teismo civilinių bylų skyriaus teisėja, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos *civilinio proceso kodekso* 337 straipsnio 1 dalies 3 punktu,

n u t a r i a:

Klaipėdos apygardos teismo 2021 m. lapkričio 9 d. nutartį panaikinti ir klausimą dėl priverstinės hipotekos išregistravimo perduoti pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

Teisėja Aldona Tilindienė

Paminėta tekste:

Bylos:

3KT-8 Dėl 180429, 35 litų išieškojimo kuria Klaipėdos žvejybos laivyno darbuotojų profesinės sąjungos finansinis reikalavimas 338582,57 litų sumai buvo priskirtas reikalavimams, tenkinamiems pirmąją e

3K-3-492/2008 Dėl nuosavybės teisių gynimo

3K-3-320/2014 Dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu ir skolos priteisimo

e3K-3-501-701/2015 Dėl teises į sveiką, švarią ir saugią aplinką bei nuosavybės neliečiamumą pažeidžiančių veiksmų nutraukimo, detaliojo plano ir poveikio aplinkai vertinimo atrankos išvados panaikini

e2YT-2453-981/2017 e2YT-2453-981/2017

e2S-1455-450/2018 Dėl priverstinio įkeitimo išregistravimo

Teisės aktai:

Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. Ketvirtoji knyga. Daiktinė teisė

4.176 str. Priverstinės hipotekos nustatymas valstybės reikalavimams, atsirandantiems iš mokesčių ir valstybinio socialinio draudimo teisių santykių, užtikrinti

4.179 str. Paprastoji hipoteka

4.197 str. Hipotekos pabaigos pagrindai

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas

8 str. Kooperacijos (bendradarbiavimo) principas

314 str. Nauji įrodymai

320 str. Bylos nagrinėjimo ribos

327 str. Apeliacinės instancijos teismo teisė panaikinti apskustą teismo sprendimą ir perduoti bylą nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui

329 str. Sprendimo panaikinimas pažeidus arba neteisingai pritaikius procesinės teisės normas

337 str. Apeliacinės instancijos teismo teisės

566 str. Turto, kuriam nustatyta priverstinė hipoteka ar priverstinis įkeitimas, savininko teisės reikalauti pakeisti ar baigti priverstinę hipoteką ar priverstinį įkeitimą

Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymas

29 str. Teismuose ir arbitraže nagrinėjami ginčai

98 str. Atsiskaitymas parduodant ir perduodant įkeistą turtą